

Otázka: Vnitřní bezpečnost státu (správa policie)

Předmět: Veřejná správa

Přidal(a): Lukáš Nováček

VEŘEJNÝ POŘÁDEK

- Veřejným pořádkem přitom rozumíme souhrn pravidel (právních i zvykových) chování osob na veřejnosti platných v daném místě a čase
- Členění veřejného pořádku
 - Ochrana bezpečnosti osob, majetku a veřejného pořádku před jejich vědomým napadáním, tedy před trestnou činností a vybranými přestupky
 - Dohled nad dodržováním pravidel v oblastech přímo ovlivňujících vnitřní bezpečnost ve státě (v současnosti zejména pravidla držení a nošení zbraní, pravidla pro pobyt osob na území republiky, resp. azylová, migrační a integrační politika obecně, pravidla bezpečnosti silničního provozu a pravidla shromažďování na veřejnosti)

LEGISLATIVA

- Ústava ČR a LZPS
 - Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti státu
- Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných úředních orgánů státní správy České socialistické republiky („kompetenční zákon“)
- Zákon č. 273/2008 Sb., o PČR
- Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení
- Zákon č. 239/2000 Sb., o IZS
- A další specifická legislativa

BEZPEČNOSTNÍ SBOR

- PČR
- HZS ČR
- CSČR
- VSČR
- GIBS
- BIS
- ÚZSI

PŘÍSLUŠNÍK BEZPEČNOSTNÍHO SBORU

- Příslušník je ve služebním poměru k ČR. Ve věcech služebního poměru příslušníků jedná a rozhoduje jménem státu ředitel bezpečnostního sboru.
- DO SP může být přijat
 - Státní občan ČR, který o přijetí písemně požádá
 - Starší 18 let
 - Bezúhonný
 - Splňuje stupeň vzdělání stanovený pro služební místo
 - Zdravotně, osobnostně a fyzicky způsobilý k výkonu služby
 - Plně svéprávný
 - Oprávněný seznamovat se s utajovanými informacemi podle zvláštního předpisu
 - Není členem politické strany nebo hnutí
- Příslušník v den nástupu k výkonu služby skládá služební slib

VZDĚLÁVÁNÍ

- Při prvním přijetí do služebního poměru je policista zařazen do SP na dobu určitou, teprve po úspěšném vykonání služební zkoušky je zařazen do SP na dobu neurčitou.
- Po celou dobu trvání SP má policista možnost zvyšovat svou odbornou kvalifikaci absolvováním vzdělávacích programů či specializačních kurzů pořádaným školními

policejními středisky, vzdělávacími zařízeními, policejními školami nebo studiem na PAČR. Své profesní kompetence policisté trvale rozvíjejí v rámci pravidelné služební přípravy

ZÁKLADNÍ ODBORNÁ PŘÍPRAVA

- ZOP musí absolvovat každý nově přijatý policista
- ZOP poskytuje všem policistům zaměření vzdělání v oboru bezpečnostně-právní činnosti formou odborného vzdělávání ve vzdělávacích zařízeních Útvaru policejního vzdělávání a služební přípravy PČR.
- Po dobu zařazení na ZOP pobírá policista standardní plat, pouze je snížen zvláštní (rizikový) příplatek.
- Předmětový obsah:
 - Právo
 - Kriminalistika
 - Policejní činnosti (pořádková, cizinecká a dopravní)
 - Zdravotnická příprava
 - Fyzická zdatnost
 - Informatika
 - Psychologie
 - Policejní etika
- Cíle a obsah ZOP jsou založeny na novém filozofickém pojetí policejní práce, které je charakterizováno těmito hlavními principy:
 - Policejní práce musí být službou občanovi
 - Policista musí být vysoce profesionální, kvalifikovaný, motivovaný, motivovaný, disponující vysokým etickým standardem
 - Vzdělávání a výcvik policisty musí být založeny na kompetenčním přístupu
 - Ve vzdělávání a výcviku policistů je nutno zdůraznit osobní zodpovědnost každého policisty za sebevzdělávání

SLUŽEBNÍ KÁZEŇ

- Služební kázeň Služební kázeň spočívá v nestranném, řádném a svědomitém plnění

služebních povinností příslušníka, které pro něj vyplývají z právních předpisů, služebních předpisů a rozkazů. Příslušník nesmí splnit rozkaz, jeho splněním by zřejmě spáchal trestný čin.

- Příslušník je mimo jiné povinen dodržovat služební kázeň a zdržet se jednání, které může vést ke střetu zájmu služby se zájmy osobními a ohrozit důvěru v nestranný výkon služby, zejména:
 - Nezneužívat ve prospěch vlastní nebo ve prospěch jiných osob informace nabyté v souvislosti s výkonem služby
 - A v souvislosti s výkonem služby nepřijímat dary nebo jiné výhody
- **Kázeňský přestupek**
 - Zaviněné jednání, které porušuje služební povinnost, ale nejde o TČ nebo nemá znak přestupku
 - Trest:
 - Písemné napomenutí
 - Snížení základního tarifu
 - Odnětí služební medaile
 - Odnětí služební hodnosti
 - Pokuta
 - Propadnutí věci
 - Zákaz činnosti
- **Povinnosti policisty**
 - Jsou uvedeny v zákoně, vyplývají z morálních zásad
 - Zdvořilost - vykat, oslovovat, titulovat, nezesměšňovat, být nezaujatý
 - Iniciativa i mimo službu
 - Přiměřeného postupu, aby FO nevznikla bezdůvodná újma, nebyla ohrožena její bezpečnost
 - Prokazování příslušnosti
 - Poučování o právech a povinnostech
 - Mlčenlivost

ETICKÝ KODEX

- Příslušníci PČR, vědomi svého poslání, spočívajícího ve službě veřejnosti, založeného na úctě a respektu k lidským právům, vyjadřující následující principy, jenž chtějí sdílet a dodržovat.
 - Chránit bezpečnost a pořádek ve společnosti

- Prokazovat zákonnost
- Uplatňovat rovný přístup ke každé osobě bez rozdílu
- Při výkonu sužby jednat taktně a korektně
- Vyhýbat se jednání, které by mohlo být střetem zájmů
- Chránit práva a svobody
- Preventivně působit proti TČ
- Potírat TČ
- Usilovat o důvěru veřejnosti
- Hodnotami PČR jsou profesionalita, nestrannost, odpovědnost, ohleduplnost a bezúhonnost

OPRÁVNĚNÍ POLICISTŮ

- Připoutání (omezení volného pohybu FO)
- Zajištění osoby (která ohrožuje život svůj či cizí)
- Odnětí věci (o vydání věci nebo odnětí sepíše policista ÚZ)
- Provést osobní prohlídku osoby - provede policista stejného pohlaví
- Vstup do obydlí či jiného prostoru
- Vstupovat do živnostenské provozovny
- Zastavit a učinit prohlídku dopravního prostředku
- Vyžádat prokázání totožnosti

DONUCOVACÍ PROSTŘEDKY

- Donucovací prostředky je policista oprávněn použít k ochraně bezpečnosti
 - Své vlastní
 - Jiné osoby
 - Majetku
 - Veřejného pořádku
- Policista je oprávněn použít při zákroku donucovací prostředky a zbra, k jejichž používání byl vycvičen a to:
 - Hmaty, chvaty, údery a kopy
 - Slzotvorný, elektrický prostředek

- Obušek a jiný úderný prostředek
- Zahrazení cesty vozidlem
- Vytlačování vozidlem
- Vytlačování štítem
- Vytlačování koněm
- Služební pes
- Vodní stříkač
- Zásahová výbuška
- Úder střelnou zbraní
- Hrozba namířenou střelnou zbraní
- Varovný výstřel
- Pouta
- Prostředek k zamezení prostorové orientace
- Zvýšenou opatrnost musí policista věnovat při použití donucovacích prostředků proti
 - Zjevně těhotné ženě
 - Osobě zjevně vysokého věku
 - Osobě se zjevnou tělesnou vadou nebo chorobou
 - Osobě zjevně mladší 15 let
 - Vyjma případu, kdy útok takové osoby bezprostředně ohrožuje život nebo zdraví policisty anebo jiné osoby nebo hrozí větší škoda na majetku a nebezpečí nelze odvrátit jinak

POVINNOSTI POLICISTY PO UŽITÍ DONUCOVACÍCH PROSTŘEDKŮ

- Po použití donucovacího prostředku nebo zbraně, při kterém došlo ke zranění osoby, je policista povinen ihned, jakmile to okolnosti dovolí, poskytnout zraněné osobě první pomoc a zajistit lékařské ošetření.
- Zákrok, při kterém bylo použito donucovacího prostředku nebo zbraně, je policista povinen bezodkladně ohlásit svému nadřízenému a sepsat o něm ÚZ s uvedením důvodu, průběhu a výsledku jejich použití.

POLICIE ČR

- PČR je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor. Slouží veřejnosti a jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy evropských společenství nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu.
- **Organizace PČR**
 - Policie je podřízena MVČR jako ústřednímu orgánu státní správy. Za činnost policie odpovídá ministru vnitra policejní prezident, který stojí v čele policie. Policii tvoří útvary, jimiž jsou:
 - Policejní prezidium ČR v čele s policejním prezidentem
 - Útvary policie s celostátní působností (např. kriminalistický ústav aj.)
 - KŘP
 - Útvary zřízené v rámci KŘP
- **Policejní prezidium ČR**
 - Útvar PČR, v jehož čele je policejní prezident
 - Řídí činnost policie
 - Jsou mu podřízeny
 - Útvary s celostátní působností
 - KŘP
 - Policejní prezidium určuje mj. cíle rozvoje policie, řeší koncepci její organizace a řízení a stanoví úkoly jednotlivých služeb
- **Útvary s celostátní působností**
 - Plní specifické a vysoce specializované úkoly na celém území státu. Některé poskytují specifický servis ostatním útvarům policie, jiné se specializují například na odhalování OZ nebo korupce.
 - KÚ
 - LS
 - NPC
 - Pyrotechnická služba
 - NCOZ SKPV
 - URNA
- **Krajská ředitelství**
 - Zákonem o PČR je zřízeno 14 KŘP, jejichž služební obvody jsou shodné s územními

- obvody 14 VÚSC
- V rámci všech KŘP působí
 - SKPV
 - Služba pořádkové, dopravní a cizinecké policie
 - Služba policie pro zbraně a bezpečnostní materiál
- Každé KŘP má mimo jiné i vlastní personální odbor, OVK a integrované operační středisko

- **Policejní cely**
 - Policejní cely je určena pro vícehodinové umístění osoby omezené na osobní svobodě na dobu nezbytně nutnou.
 - Cely jdou zřizovány u útvarů a organizačních článků policie. Musí splňovat hygienické požadavky.
 - Policie je povinna zapůjčit oděv osobě, která
 - Nemá dostatečný oděv
 - Má oděv hygienicky závadný
 - Má oděv, který je nutné odeslat ke zkoumání
 - Policista je oprávněn umístit do policejní cely osobu zajištěnou, zadrženu, zatčenou, dodávanou do výkonu trestu odnětí svobody, aj.
 - Před umístěním osoby do cely je policista oprávněn přesvědčit se, zda tato osoba u sebe nemá zbraň či jinou věc, která by ohrožovala zdraví.
 - Policista sepíše seznam odebraných věcí a kopii seznamu předá osobě. Při propuštění FO z cely jí vrátí odebrané věci proti podpisu.

- Součinnost a spolupráce s orgány státní správy a samosprávy
 - Součinnost je činnost prováděná na základě právních norem a jedná se o organizovanou společnou snahu policie a ostatních subjektů s cílem ochrany veřejného pořádku, bezpečnosti osob a majetku a boji s trestnou činností. (orgány státní správy a samosprávy, školství)
 - Spolupráce – dobrovolný vztah mezi občany, zájmovými organizacemi a PČR

Generální inspekce bezpečnostních

sborů

- (označujeme jako „GIBS“) byla zřízena od 1. ledna 2012 zákonem č. 341/2011 Sb., o GIBS.
- Příslušník inspekce je při provádění úkonů povinen svou příslušnost k inspekci prokázat:
 - služebním průkazem
 - služebním odznakem inspekce
 - vnějším označením příslušníka inspekce - nápisem „GENERÁLNÍ INSPEKCE“ umístěným viditelně na oděvu
 - ústním prohlášením; generální inspekce
- **Hlavním předmětem činnosti je vyhledávat, odhalovat a vyšetřovat skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin, jehož pachatelem je:**
 - a) příslušník PČR,
 - b) celník,
 - c) příslušník Vězeňské služby,
 - d) příslušník inspekce,
 - e) zaměstnanci těchto útvarů.
- Inspekce také provádí zkoušku spolehlivosti vůči protiprávnímu jednání uvedených příslušníků a zaměstnanců. Navrhuje proti takové činnosti opatření a vydává metodická doporučení pro činnost jednotlivých bezpečnostních sborů.

OBECNÍ POLICIE

- V souladu s právním řádem ČR obce v samostatné působnosti ve svém územním obvodu vytvářejí podmínky pro uspokojování potřeb občanů, včetně ochrany veřejného pořádku (místních záležitostí veřejného pořádku), k jehož zabezpečení si mohou zřizovat obecní/městskou policii.
- Obecní policie je orgánem obce. Jejím hlavním úkolem je zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku v rámci působnosti obce.
- Rozlišujeme obecní policie, které jsou zřizovány obcemi, a městské policie, které jsou zřizovány městysy a městy. Z hlediska pravomocí však není mezi obecní a městskou policií žádný rozdíl. Rozdíl je pouze v názvu.
- **Zákonný rámec:**
 - Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii
 - Vyhláška č. 418/2008 Sb., kterou se provádí zákon o obecní policii

- Vyhláška č. 444/2008 Sb., o zdravotní způsobilosti uchazeče o zaměstnání strážníka, čekatela a strážníka obecní policie
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích
- Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích
- Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze
- Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich
- Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích
- **Zřizování obecní policie a její řízení**
 - Obec není povinna obecní policii zřídit. Tento orgán obce může být kdykoliv zřízení zrušen zastupitelstvem obce v samostatné působnosti formou obecně závazné vyhlášky obce.
 - Obecní policii řídí starosta nebo pověřený člen zastupitelstva. Na návrh zmíněných osob zastupitelstvo obce může pověřit plněním některých úkolů při řízení obecní policie určeného strážníka, který splňuje kritéria upravená zákonem o obecní policii.
- **Náplň činnosti OP**
 - OP při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku a plnění dalších úkolů podle zákona o OP nebo zvláštního zákona
 - Přispívá k ochraně a bezpečnosti osob a majetku
 - Dohlíží na dodržování pravidel občanského soužití
 - Dohlíží na dodržování obecně závazných vyhlášek a nařízení obce
 - Se podílí na dohledu nad BESIP
 - Se podílí na dodržování právních předpisů o ochraně veřejného pořádku
 - Se podílí na prevenci kriminality v obci
 - Provádí dohled nad dodržováním čistoty na veřejných prostranstvích v obci
 - Odhaluje přestupky v působnosti obce
- **Působnost OP**
 - Strážník může vykonávat oprávnění a povinnosti vyplývající z jeho zaměstnání pouze na území obce, která obecní policii zřídila a ke které je strážník v pracovním poměru
- **Oprávnění OP**
 - Požadovat vysvětlení
 - Vyžadovat poskytnutí údajů z IS
 - Požadovat prokázání totožnosti
 - Požadovat od každého věcnou a osobní pomoc
 - Předvést osobu
 - Odebrat zbraň
 - Zakázat vstup na určená místa

- Otevřít byt nebo jiný uzavřený prostor
- Odejmout věc
- Použít technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla - botička
- Ke vstupu do živnostenských provozoven
- **Donucovací prostředky**
 - Hmaty, chvaty, údery a kopy
 - Slzotvorný, elektrický, nebo jin obdobně dočasně zneschopňující prostředek
 - Obušek a jiný úderný prostředek
 - Pouta
 - Úder služební zbraní
 - Hrozba namířenou služební zbraní
 - Varovný výstřel
 - Technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla
- **Strážníkem může být**
 - Bezúhonný
 - Spolehlivý
 - 18+
 - Zdravotně způsobilý
 - Dosáhl středního vzdělání s maturitou
 - Má osvědčení o splnění stanovených odborných předpokladů - dále jen osvědčení
 - Zkouška spolehlivosti je u strážníků prováděna prostřednictvím PČR

INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM

- Základy byly položeny v roce 1993. IZS = spolupráce hasičů, zdravotníků, policie a dalších složek při řešení mimořádných událostí
- Zákon č. 239/2000 Sb., o IZS
- IZS je koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací (IZS není institucí, ale je to systém s nástroji spolupráce a je součástí systému pro zajištění vnitřní bezpečnosti státu)

MIMOŘÁDNÁ UDÁLOST

- Škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí vyžadují provedení záchranných a likvidačních operací
- **Druhy MU**
 - Živelná pohroma (povodeň, zemětřesení, ...)
 - Havárie (ropná, chemická, radiační, ...)
 - Ostatní události (žhářství, teroristický čin)
- **Záchranné práce**
 - Činnost k odvrácení (omezení) bezprostředního působení rizik vzniklých MU, zejména ve vztahu k ohrožení života, zdraví, majetku nebo ŽP
- **Likvidační práce**
 - činnost k odstranění následku způsobených MU
- Ochrana obyvatelstva
 - plnění úkolu civilní ochrany, zejména varování, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření k zabezpečení ochrany jeho života, zdraví a majetku
- **IZS tvoří:**
 - HZS
 - ZZS
 - PČR
- **Krizové stavy**
 - Stav nebezpečí - vyhlašuje hejtman kraje, primátor Prahy
 - Nouzový stav - vyhlašuje vláda ČR
 - Stav ohrožení státu - vyhlašuje parlament ČR
 - Válečný stav - vyhlašuje parlament ČR